

แนวทางการพัฒนามาตรฐานบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา
ในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
Guidelines for Development Roles of School Administrators
in Academic Administration Under Secondary Education
Office Service SingBuri Angthong Angthong Province

เศรษฐพงษ์ เลิศปรีชา*

Settapong Lerdpreecha

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ประเทศไทย

Master of Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand.

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง**

Wacharapatr Techawattanasiridumrong

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ประเทศไทย

Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand.

Email : settapong@sa.ac.th

Received: October 08, 2021

Revised: August 09, 2022

Accepted: August 13, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง (๒) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนามาตรฐานบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู จำนวน ๒๓๔ คน โดยกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครชี และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามจำนวน ๑ ฉบับ แบบสัมภาษณ์จำนวน ๑ ฉบับ แบบสอบถามสำหรับข้าราชการครู มีค่าความเชื่อมั่น ๐.๙๙ และแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* นายเศรษฐพงษ์ เลิศปรีชา Mr.Settapong Lerdpreecha นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ประเทศไทย

** ดร.วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง Dr.Wacharapatr Techawattanasiridumrong อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
Thesis Advisor

ผลการวิจัยพบว่า (๑) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) (๒) ได้แนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการ ดังนี้ (๑) บทบาทด้านการวัดประเมินผลการเรียน ผู้บริหารตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลเพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาผู้เรียน และนิเทศติดตามการวัดและประเมินผลของครู (๒) บทบาทด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารตั้งคณะกรรมการนิเทศ เพื่อวางแผน และดำเนินการนิเทศ และสรุปผลการนิเทศเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา (๓) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีการสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์หลักสูตร และหลักสูตรท้องถิ่นเข้ามามีบูรณาการในรายวิชา มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา (๔) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารตั้งคณะกรรมการ ในการดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ และมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

คำสำคัญ : แนวทาง; บทบาท; ผู้บริหารสถานศึกษา; การดำเนินงานวิชาการ

Abstract

This research study aimed to: (1) investigate the role of school administrators affecting academic administration in school under the secondary educational service area office Singburi – Angthong of Angthong Province (2) propose of the way to developmental administrative guidance of school administrators in academic administration under the secondary educational service area office Singburi – Angthong of Angthong Province. The sample group was a selection of the government teachers in totally 234 people by determining proportion of sample group from Krejcie & Morgan's table. The tools of research consisted of questionnaire and research interview. The questionnaires with reliability at 0.99. The statistic was used in this research consisted of percentage, average, and standard deviation.

The results of this research found that (1) The role of school administrators affecting academic administration in school under the secondary educational service area office Singburi – Angthong of Angthong Province were highly ($\bar{X} = 4.32$) (2) Propose of the way to developmental administrative guidance of school administrators in academic administration including (1) The role of educational measurement and evaluation that administrators formed the committee to plan and work together for

developing about educational measurement and evaluation learners. The process was followed by supervision, monitoring and evaluation of government teachers. (2) The role of developmental learning that administrators formed the committee to follow up the result of planning and developing works. (3) The developing curriculum that administrators formed the committee for curriculum management. They assigned teachers to do the curriculum analysis and applied Integrated Local Courses into their subjects. The teachers who followed the government policy should be measurement and evaluation after works. (4) The developmental management of learning resources that administrators formed the committee to perform about the development of learning resources. They encouraged teachers to follow up any courses or works for developing and bringing the result to improve efficiently.

Keywords : Guidelines; Role; Administrator; Academic Administration

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกระจายอำนาจการบริหารงานและจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของคนไทย และพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งการบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักและเป็นหัวใจของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องใส่ใจและตระหนักในภารกิจ รู้จักปรับปรุงตนเอง รู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้^๑ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จการจัดการศึกษา ของสถานศึกษานั้น^๒ จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่างานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะการจัดการเรียนการสอน คือ หน้าที่หลักของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา และคุณภาพการเรียน คือ เป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา โดยผู้ขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่สำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

^๑ จรุณี แก้วเอี่ยม, เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ, (สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์, ๒๕๕๓).

^๒ ช่อพูน รุ่งอรุณ, ชีระวัฒน์ มอนไธสง, “แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๔) : ๘๑-๙๔.

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลที่เป็นกุญแจสำคัญในสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทต่อการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพในการกำหนดนโยบายที่ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา การสร้างความเข้าใจทำให้บุคลากรในสถานศึกษาสามารถพัฒนาและยกระดับการจัดการศึกษา^๓ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา ทั้งด้านประสิทธิภาพของการบริหารการศึกษา และประสิทธิผลขององค์การ จากการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา^๔ จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการงานวิชาการในสถานศึกษาให้สำเร็จ ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ความสามารถเพื่อบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของสังคม

จากรายงานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง พบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) มีโรงเรียนในสังกัดจังหวัดอ่างทอง ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานจำนวน ๔ โรงเรียน จาก ๑๔ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗ นอกจากนี้ยังพบว่าคุณภาพของผู้เรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน และนักเรียนส่วนหนึ่งขาดทักษะความสามารถในการอ่าน เขียน การพูด การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๖ อยู่ในระดับต่ำของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าสถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินงานพัฒนางานวิชาการอย่างขาดความรู้ความเข้าใจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน^๕ จากความข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการ และสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง เพื่อนำผลจากการศึกษาค้นคว้า

^๓ ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์, ผดุงชัย ภูพัฒน์, “การพัฒนาตัวชี้วัดบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา”, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๘๒-๙๒.

^๔ รัชฎาภรณ์ ทิพย์กาญจน์รัตน์, เตือนใจ ดลประสิทธิ์, “คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค ๔.๐ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑”, วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๓) : ๑๑๘-๑๒๖.

^๕ ศุภพงษา จันทพงษ์, วัลลภา อาริรัตน์, “การพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๖”, Journal of Education Graduate Studies Research, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๖) : ๕๖-๖๖.

มาเป็นแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ให้ดำเนินงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนมีมาตรฐานตามที่สังคมมุ่งหวังต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
๒. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน ๕๙๖ คน

๑.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองจังหวัดอ่างทอง จำนวน ๒๓๔ คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และคัดเลือกข้าราชการครูโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List) จำนวน ๔ ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ ๒ สอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ตามทัศนะของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

๓. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จากแนวคิดทฤษฎีเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม เป็นประเด็นคำถามในแบบสอบถามดังนี้

๓.๑ นำแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนของสำนวนภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณา ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มี ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ๐.๖๐-๑.๐๐

๓.๒ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน เพื่อนำค่าที่ได้มาหา ค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค หาค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้เท่ากับ ๐.๙๙ นำผลการวิเคราะห์ มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข

๓.๓ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๓๔ คน

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก สำนักงานคณะกรรมการ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

๔.๒ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๓๔ ชุด นำมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจนับจำนวน ๒๓๔ ฉบับทำการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ ๒ ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ตามทัศนะของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยหาค่าสถิติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D.)

๖. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ ๒ การเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

๑.๒ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษามากกว่า ๑๐ ปี ของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑-๒๕๖๒ เฉลี่ยสูงที่สุด ๕ อันดับแรกของจังหวัด และผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘)

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดและมีการกำหนดหัวข้อล่วงหน้าโดยผู้วิจัย นำประเด็นหลักที่มีระดับของบทบาทน้อยที่สุด ๓ รายการสุดท้ายในแต่ละด้าน ที่ได้จากการวิจัยในขั้นตอนที่ ๑ มาสร้างเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์รวมทั้งสิ้น ๑๒ ข้อ

๓. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ ดังนี้

๓.๑ ศึกษารูปแบบการจัดทำแบบสัมภาษณ์จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ นำเสนอข้อมูลสภาพบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ๓ รายการสุดท้าย

ของแต่ละด้านมาจัดทำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๓.๓ จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้ในการสัมภาษณ์

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ เพื่อแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

๔.๒ ผู้วิจัยนำหนังสือไปขอความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูลหลัก และสัมภาษณ์ เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

๔.๓ นำผลการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดแล้วนำไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ สังเคราะห์และสรุปผลการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

๕.๒ นำผลจากการสัมภาษณ์มาเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทองโดยรวม ๔ ด้าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินการ
๑) ด้านการพัฒนาหลักสูตร	๔.๒๗	๐.๖๑	มาก
๒) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	๔.๓๗	๐.๕๔	มาก
๓) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	๔.๒๒	๐.๖๔	มาก
๔) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	๔.๓๘	๐.๕๓	มาก
โดยรวม	๔.๓๒	๐.๗๔	มาก

จากตารางที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๒$, S.D.=๐.๗๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ บทบาทด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ($\bar{X} = ๔.๓๘$, S.D.=๐.๕๓) บทบาทด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = ๔.๓๗$, S.D. = ๐.๕๔) บทบาทด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = ๔.๒๗$, S.D. = ๐.๖๑) บทบาทด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = ๔.๒๒$, S.D. = ๐.๖๔)

ตารางที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการแต่ละด้าน

รายการ	$\bar{X}$
๑) ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาแก่ผู้ปกครองและนักเรียนได้ทราบ	๔.๒๑
๒) ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	๔.๑๒
๓) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตรเพื่อนำเสนอต่อสาธารณะ	๔.๑๒
๔) ผู้บริหารสถานศึกษามีการแจ้งผลการนิเทศ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน	๔.๒๘
๕) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมศึกษาดูงานจากสถานศึกษาที่มีความสำเร็จด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๔.๒๖
๖) ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศแบบตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อให้กำลังใจแก่ผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๔.๒๓

รายการ	$\bar{X}$
๓) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในรายวิชา	๔.๑๘
๔) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ และห้องปฏิบัติการของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของผู้เรียน	๔.๑๗
๕) ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินแหล่งเรียนรู้โดยการสำรวจความพึงพอใจจากผู้ให้บริการในการเข้ารับบริการแหล่งเรียนรู้	๔.๑๒
๑๐) ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้ครูที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายรายงานผลการประเมินการเรียนรู้ต่อผู้ปกครอง และชุมชน	๔.๓๔
๑๑) ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งผลการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลแก่ครูผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา	๔.๒๔
๑๒) ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินผู้เรียนไปจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน กำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	๔.๒๑
โดยรวม	๔.๒๐

จากตารางที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทองที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการแต่ละด้าน พบว่ามีประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน ๑๒ รายการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง สรุปผลการอภิปรายผลดังนี้

๑. ระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง พบว่าทุกด้านมีระดับของบทบาทในการดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ โดยผู้บริหารได้ดำเนินงานวิชาการอย่างครอบคลุมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่ง

เรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับอังค์วรา สุวรรณเสน^๖ พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ผลวิจัยออกมาเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้

๑.๑ ระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านการวัดผลประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการตั้งคณะกรรมการในการอำนวยความสะดวกในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน มีการวางแผน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการวัดและประเมินผล มีการนิเทศ กำกับ ติดตามให้เกิดการวัดและประเมินผลตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีการจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียนเผยแพร่สู่สาธารณะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างชัดเจน มีการส่งเสริมให้ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดประเมินผล สอดคล้องกับ เปรมจิต แยมแพง^๗ พบว่า ด้านการวัดประเมินผล การศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการวัดประเมินผลจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน มีการติดตาม กำกับ การวัดผลและการประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และประเมินผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา

๑.๒ ระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการเห็นความสำคัญ และความตระหนักของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีการนิเทศ ติดตามคุณภาพการสอน และแจ้งผลการนิเทศเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้สอน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องวรรณวิชา จินไผ่^๘ ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของ

^๖ อังค์วรา สุวรรณเสน, บรรจง เจริญสุข, “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑”, วารสารนาคบุตรปริทรรศน์, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๙) : ๑๓๙-๑๕๓.

^๗ เปรมจิต แยมแพง, “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๑”, วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธ, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (มิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๒) : ๒๓๔ - ๒๔๖.

^๘ วรรณวิชา จินไผ่, สายสุดา เตียเจริญ, “การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครปฐม”, วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๕๖๗-๕๘๐.

กระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนได้เชื่อมั่นว่ามีการปฏิบัติที่ถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้สอน มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับธรรมชาติและความสนใจของผู้เรียน

๑.๓ ระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการวางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม มีการสนับสนุนคู่มือและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้อย่างแท้จริง มีติดตามการใช้หลักสูตร นำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรของสถานศึกษาให้ชุมชนรับทราบอย่างทั่วถึง สอดคล้องไพฑูรย์ เอื้อบุญประดิษฐ์^๙ ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ การวางแผนและพัฒนาหลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เนื่องจากเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าประสงค์ของโรงเรียนนั้น โดยผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม/ สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร เปิดโอกาสให้ครู และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน

๑.๔ ระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้ผู้สอนมีการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ วิทยากรชุมชน มาบูรณาการในรายวิชา โดยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้ มีการติดตาม ปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความทันสมัยเพียงพอ และพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

๒. แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง พบว่ามีแนวทาง ดังนี้

๒.๑ แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาการมีหน้าที่ในกำหนดเกณฑ์ค่าเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบให้การวัดและประเมินของครูผู้สอนตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง ๓ ด้าน สรุปผลการนิเทศ และรายงานผลการเรียนของผู้เรียน สอดคล้องกับมณีนุช สุราษ^{๑๐} ที่กล่าวว่าบทบาทของคณะกรรมการ

^๙ ไพฑูรย์ เอื้อบุญประดิษฐ์, นันทรัตน์ เจริญกุล, “การศึกษามหาวิทยาลัยการศึกษานโยบายของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงสุด ๑๐ อันดับแรกของจังหวัดปทุมธานี”, วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๘) : ๓๘๑-๓๘๗.

^{๑๐} มณีนุช สุราษ, เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการวัดและประเมินผล, (อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๖๐), หน้า ๓๐๗-๓๐๘.

เกี่ยวกับการวัดประเมินผลของสถานศึกษา คือ จัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา จัดทำแผนการประเมินผลการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดสิ่งที่ต้องการประเมินในการอ่านคิดวิเคราะห์ เขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดการตรวจสอบและรายงานสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๒.๒ แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตั้งคณะกรรมการนิเทศของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อดำเนินวางแผนการนิเทศติดตาม ตรวจสอบ สรุปผลการนิเทศและแจ้งต่อผู้สอน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้สอนมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริพร แก้วโพธิ์^{๑๑} ที่กล่าวว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้บริหารต้องมีบทบาทอย่างยิ่ง โดยในด้านการนิเทศภายใน มีการตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายอย่างใกล้ชิด มีการสร้างความตระหนักให้ครูใช้วิธีการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

๒.๓ แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานด้านหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการสนับสนุนให้มีการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นในหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษารองรับความต้องการของท้องถิ่น สอดคล้องกับวิสัย วังษ์ใหญ่^{๑๒} ที่กล่าวถึงขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ดังต่อไปนี้ (๑) การเตรียมการ คือ แต่งตั้งคณะทำงานสร้างความตระหนักแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง (๒) การนำหลักสูตรไปใช้ คือ การจัดทำสุดหลักสูตร และทรัพยากรหลักสูตร มีการกำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร (๓) การประเมินหลักสูตร คือ การประเมินเอกสาร และการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้คณะกรรมการประเมินหลักสูตรโดยมีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป

๒.๔ แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีศูนย์การเรียนรู้และสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ควรมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้จากภายนอกสถานศึกษา และส่งเสริมให้มีการนำปราชญ์ชาวบ้าน

^{๑๑} สุริพร แก้วโพธิ์, “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครนายก” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ๒๕๖๑), หน้า ๗๗.

^{๑๒} วิชัย วังษ์ใหญ่, การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : อาร์แอนด์ ปริ้นท์ จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๕๗-๕๘.

เข้ามาส่วนร่วมในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีแนวทางในการประกอบอาชีพได้สอดคล้องกับ
 ปริญญา จันทะคาม^{๑๓} ที่กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของชุมชนว่า ต้องมีการแต่งตั้งคณะ
 กรรมการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้เพื่อให้การดำเนินงานแหล่งเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถ
 สนับสนุน ครูผู้สอนให้นำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ศึกษาความรู้
 ด้วยตนเอง มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะทั่วไป

๑.๑ จากการศึกษาระดับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทองทั้ง ๔ ด้าน พบว่า ระดับ
 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหาร
 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากขั้นตอนนี้จะเป็น
 ตัวบ่งบอกว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้มีคุณภาพหรือไม่ และการพัฒนามนุษย์ของสถานศึกษา
 มีความสอดคล้องกับหลักสูตร และความคาดหวังกับสังคมหรือไม่

๑.๒ จากแนวทางการบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้
 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและนำแนวแนวทางมาปรับใช้ในการดำเนินงานวิชาการภายในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- จรุณี แก้วเอียน. **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติสำหรับ
 ผู้บริหารมืออาชีพ**. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์, ๒๕๕๗.
- ช่อพุด รุ่งอรุณ, ธีระวัฒน์ มอนโรสง. “แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **วารสารวิทยาการจัดการ
 ปรีทัศน์**. ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๔) : ๘๑-๙๔.
- ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์, ผดุงชัย ภูพัฒน์. “การพัฒนาตัวชี้วัดบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมประสิทธิภาพ
 การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา”. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 วิทยาเขตปัตตานี**. ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๘๒-๙๒.

^{๑๓} ปริญญา จันทะคาม, ธัชชัย จิตรนันท์, “แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับ
 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑”, **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**,
 ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๖๓) : ๙๘-๑๐๘.

- ปริญญญา จันทะคาม, ธัชชัย จิตรนันท์. “แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑”. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**. ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๖๓) : ๙๘-๑๐๘.
- เปรมจิต แยมแพง. “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๑”. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ**. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (มิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๒) : ๒๓๔ - ๒๔๖.
- ไพฑูริย์ เอื้อบุญประดิษฐ์, นันทรัตน์ เจริญกุล. “การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงสุด ๑๐ อันดับแรกของจังหวัดปทุมธานี”. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๘) : ๓๘๑-๓๘๓.
- มณีญา สุราษ. **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการวัดและประเมินผล**. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี, ๒๕๖๐.
- รัชฎาภรณ์ ทิพย์กาญจน์รัตน์, เตือนใจ ดลประสิทธิ์. “คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค ๔.๐ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๑”. **วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา**. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๓) : ๑๑๘-๑๒๖.
- วรรณวิสา จินไผ่, สายสุตา เตียเจริญ. “การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครปฐม”. **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๕๖๗-๕๘๐.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : อาร์แอนด์ ปรีนซ์ จำกัด, ๒๕๕๔.
- ศุภพงษา จันทะรังษ, วลัยภา อารีรัตน์. “การพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๖”. **Journal of Education Graduate Studies Research**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๖) : ๕๖-๖๖.
- สุริพร แก้วโพธิ์. “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครนายก” **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ๒๕๖๑.

อังค์วรา สุวรรณเสน, บรรจง เจริญสุข. “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑”. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์.
ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๙) : ๑๓๙-๑๕๓.